

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТАСЫМАЛДАУ САЛАСЫНДАҒЫ ТЕМІР ЖОЛ КӨЛІГІНІҢ РӨЛІ

Қазақстанның тәуелсіздік алған көлік қатынасында темір жолдың маңызы зор. Өйткені темір жол арқылы республика халқы қажетті тауарларды біздің елде ғана емес, бүкіл жеріміздің барлық өңірлеріне де қиындықсыз жібере алады. Қазіргі уақытта Қазақстан темір жолының үлесіне көлік қатынасының барлық түрлері бойынша тасымалданатын жүктің төрттен үш бөлігі келеді., ауыл және басқа да жерлерде. ТМД елдері арасында темір жолдарды техникалық қамтамасыз ету және жүк тасымалдау бойынша Қазақстан мен Ресей Украинадан кейін үшінші орында тұр. Сондықтан темір жол көлігінің жұмысын жақсартуға олардың басқару құрылымдарын жетілдіру және темір жол бөліктерін ірілендіру мәселелеріне ерекше назар аударылды. Сондықтан тәуелсіздіктің алғашқы жылынан бастап республика өз жерінде жаңа темір жол құрылысына және темір жол станциялары мен желілерін қайта жаңартуға ерекше көңіл бөледі. Халықаралық темір жол қатынасын дамытуда Достық станциясы ерекше рөл атқарады. Өйткені ол Еуропа мен Азия арасындағы экономикалық байланыстарды жүзеге асыруда маңызды орын алады.

Дәл осы кезден бастап, шамамен ширек ғасыр бұрын құрылған "Ұлттық компания" Қазақстан темір жолы". 1997 жылдың 31 қаңтарында Қазақстан Республикасы Үкіметінің "Қазақстан Республикасының темір жол кәсіпорындарын қайта ұйымдастыру туралы" қаулысымен Алматы, Целинный, Батыс Қазақстан темір жол басқармалары қосылған кезде "Қазақстан темір жолы" республикалық мемлекеттік кәсіпорны құрылды, деп хабарлайды "Қазақстан темір жолы" ҰК"АҚ баспасөз қызметі. Кейін РМК басқа жақ болып өзгертілді, содан кейін "Қазақстан темір жолы" ҰК"АҚ қайта тіркелді. Қазіргі уақытта "Қазақстан темір жолы" ұлттық компаниясы көліктік-логистикалық оператор ретінде теміржол, теңіз порты және әуежай инфрақұрылымын, көлік-логистикалық орталықтарды басқарады, толыққанды мультимодальды көліктік-логистикалық қызметтерді атқарады. "ҚТЖ" ҰК " АҚ еліміздің тапсырмасы бойынша транзиттік хаб ретінде Қазақстанның стратегиялық даму бағдарламасы халықаралық көлік - логистикалық кешенді қалыптастыруда жасақтан туындап отыр. Компания" Нұрлы Жол "Мемлекеттік инфрақұрылымдық бағдарламасын және" 100 нақты кадам"Ұлт Жоспарын табысты жүзеге асыруда.

"Нұрлы жол" инфрақұрылымдық дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберіндегі жобалар бойынша іс-шаралар» :

2017 жылғы 27 қарашада Алматы-Шу учаскесінің екінші жолының барлық бағыттарында пойыз қозғалысы ашылды;

"Құрық портында паром өткелінің құрылысы" жобасы бойынша 2017 жылғы 6 желтоқсанда Индустрияландыру күні барысында ҚР Тұңғыш Президенті н. Ә. Назарбаев Қоғамдық телекөпір режимінде Құрық көпфункционалды паромдық кешенінің логистикалық нысанының (автомобиль өткелінің) жұмысына бастама берді.;

"Қорғас – Шығыс қақпасы" АЭА құру және кешенді дамыту " жобасын іске асыру";

"Астана станциясында теміржол торабын дамыту, сондай-ақ вокзал кешенін салу" жобасын іске асыру бойынша жұмыс жалғасуда» ;

Жолдың жоғарғы құрылысын 708 км көлемінде қайта жаңарту және жөндеу жұмыстары орындалды [1].

Осыған байланысты Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті-Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың тапсырмасы бойынша іске асырылатын жаңа Жібек жолы жобасының маңызы зор. Тәуелсіздік жылдары теміржол желісі 2,5 мың шақырымды құрап, өзінің бұрынғы бесінші ұзындығы жаңартылды. Жолдың жалпы ұзындығы 16 мың шақырымды құрады. Осы жылдары Ақсу-Дегелең, Хромтау - Алтынсарин, Шар-Өскемен, Жетіген-Қорғас, Өзен-Түрікменстанмен мемлекеттік шекара, Жезқазған-Бейнеу, Арқалық-Шұбаркөл, Боржақты-Ерсай темір жолдары салынды. Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Н. А. Назарбаев "Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері" атты Қазақстан халқына Жолдауында көлік-логистикалық инфрақұрылымның тиімділігін арттыру атап өтілді.

Еуразиялық құрлықтағы жүк ағындарын игеру үшін көліктік-логистикалық сыртқы және ішкі желілерді құру үлкен маңызға ие. Бұл үшін транзиттік жүктердің көрші елдермен еркін қозғалысын қамтамасыз ету, көлік дәліздерін жаңғырту және үйлесімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету жолымен елдің көліктік және транзиттік әлеуетін толық пайдалану көзделеді. Достық шекара станциясын, Алтынкөл транзиттік жүктердің Қытайдан Еуропаға жылына 20 миллион тонна көлемін жаңғыртуға

мүмкіндік береді. "Қорғас-Шығыс қақпасы" арнайы экономикалық аймағы мен халықаралық деңгейдегі дистрибуция орталығы Қазақстанға, Қытайға және Еуропалық аймақ елдеріне әлемдік нарыққа шығуды ашты. 2015 жылы құрғақ порт пайдалануға берілді. Бұл ретте өтініш берушілерге" бір терезе"қағидаты бойынша көліктік-логистикалық қызметтер көрсетілетін болады.

Әдебиеттер

1. "Қазақстан темір жолы" АҚ жеке сайтынан алынды.
2. Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері. Қазақстан Республикасының Тұңғыш президенті Елбасы Н. Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. //Егемен Қазақстан. – 2018 жыл, 10 қаңтар
3. Нұрислам Құспанғали. Қиырларды жалғаған ҚТЖ. //Астана Ақшамы. – 2014 жыл, 16 желтоқсан.

Абилова Д.Р., магистрант 1 года обучения (КарГУ им. академика Е.А. Букетова)
Научный руководитель – к.э.н., ассоциированный профессор Мамраева Д.Г.

ВЛИЯНИЕ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИИ НА ЛОГИСТИЧЕСКИЕ ОПЕРАЦИИ И ТРАНСПОРТИРОВКУ ГРУЗОВ

Blockchain (далее - блокчейн) - предлагает комплексное решение для компаний, которые хотят работать более экономно, организованно и эффективно.

Технология в реальном времени документирует все изменения в записи. С ее помощью можно повысить эффективность логистических компаний с помощью системы публичных регистров, которая регистрирует движения каждого транспортного контейнера. Вооружившись этими данными, компании могут внедрять более быстрые маршруты и устранять ненужные шаги в процессе доставки [1].

По состоянию на 2017 год, логистическая отрасль оценивалась в 8,1 триллиона долларов; по прогнозам, к 2023 этот показатель увеличится почти вдвое.

Хотя выплаты могут быть прибыльными, судоходные компании и ритейлеры теряют значительный процент прибыли из-за неэффективной практики, ненужных затрат посредников, краж, кибератак и порчи продуктов. Только на неправильно маркированные, неправильно доставленные и украденные грузы ежегодно приходится не менее 50 миллиардов долларов.

Преимущества блокчейна в том, что он делает логистику более эффективной и прозрачной. Способность блокчейн выступать в качестве главной книги делает его идеальной технологией для облегчения отслеживания поставок, глобальных контрактов и обработки платежей во всей отрасли логистики [2].

Распределенные и децентрализованные бухгалтерские книги сокращают технические ошибки. Используя умные контракты, ритейлерам больше не нужны брокеры, юристы или другие третьи стороны для выполнения задач. Умные контракты позволяют ритейлерам и логистическим компаниям заключать обязывающие соглашения, которые будут немедленно расторгнуты, если не будут выполнены все согласованные условия. Эти основанные на бухгалтерской книге контракты увеличивают прозрачность и прибыль, уменьшая время доставки и дорогостоящие ошибки.

В сочетании с новыми технологиями, такими как большие данные и искусственный интеллект, Блокчейн может даже способствовать увеличению величины ВВП [3].

Ниже приведены 3 примера того, как блокчейн внедряет инновации в сфере логистики:

1. «Chronicled». Расположение: Сан-Франциско, Калифорния. Приложение логистики блокчейн: Chronicled объединяет блокчейн с устройствами AI и IoT для автоматизации отслеживания и мгновенного одобрения финансовых транзакций в судоходной отрасли.

Устройства IoT с поддержкой блокчейна от Chronicled позволяют логистическим компаниям лучше понять условия окружающей среды и процессы передачи. В результате предприятия могут безопасно и эффективно перемещать свои продукты по всему миру.

2. «Shipchain». Расположение: Лос-Анджелес, Калифорния. Приложение логистики блокчейн: ShipChain создала логистическую платформу с поддержкой блокчейна для поддержки процесса доставки от начала до конца. Платформа позволяет всем участникам цепочки получать обновленную информацию о местонахождении контейнера, а также о предполагаемом времени прибытия через